

YLLÄTYKSIÄ PUHELIMESSA

Tarina ahdistavista sisällöistä

TARINAN HAHMOJEN ESITTELY

 Tuisku

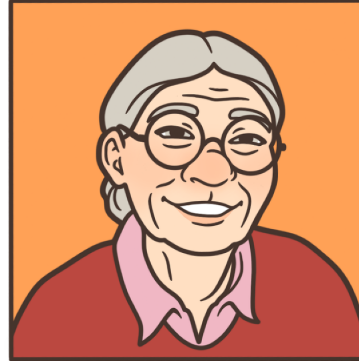
Vauhdikas ja ystävällinen, kaikkien kaveri. Innokas puhelimen käyttäjä.

 Tassu

Tuiskun perheen koira. Tuiskulle rakas. Leikkisä ja kiltti.

 Mummi

Tuiskun perheelle rakas. Asuu muualla, mutta on paljon yhteydessä Tuiskun perheeseen.

 Lili

Tuiskun isosisko. Tuiskulle tärkeä tuki. Auttaa usein Tuiskua.

 Äiti

Läheinen Tuiskun kanssa. Välillä tiukka, mutta ajattelee aina Tuiskun parasta.

KUVAMUISTOJA JA YHTEYDENPITOA

Minä olen Tuisku,
ja tässä on koirani Tassu.
Vietän paljon aikaa Tassun kanssa
ja teemme kaikkea kivaa yhdessä.

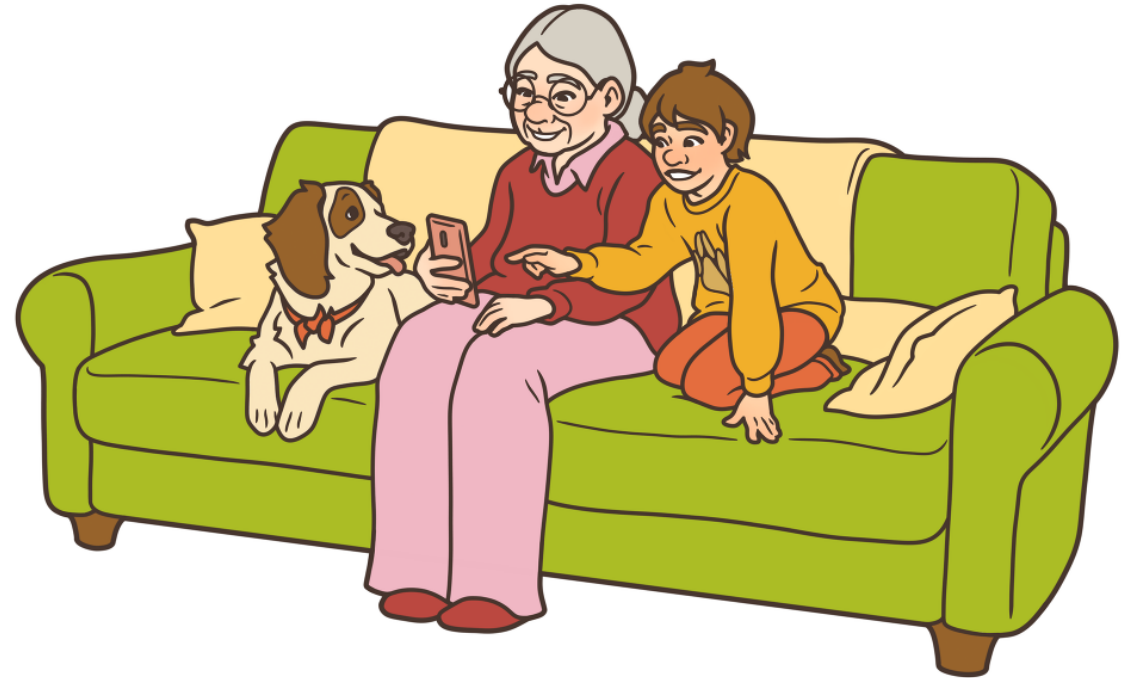
Otan puhelimella paljon kuvia
sekä videoita minusta ja Tassusta.
Olen jo aika taitava kuvaaja.
Kuvat ja videot ovat minulle
rakkaita muistoja.

Tassu osaa katsoa kameraa kohti,
kun sanon sille "katso kameraa".
Tassu on viisas koira.

Minulla on kiva mummi.
Myös Tassu tykkää hänestä.
Mummi antaa salaa herkkuja Tassulle.
Juustoa ja makkarapaloja.

Mummi asuu aika kaukana,
mutta onneksi hän tulee usein
meille vierailulle.
Minä opetan mummia
käyttämään puhelinta.
Harjoittelemme paljon yhdessä.
Mummi on jo aika hyvä
puhelimien käyttäjä.

Minun ja mummin suosikkijuttu
on videopuhelut.

Tassu on usein mukana
ja työntää kuononsa puhelimen ruutuun,
kun kuulee mummin äänen.
Silloin mummia naurattaa.

Minua naurattaa,
kun mummi puhuu kovalla äänellä
ja pitää puhelinta lähellä naamaansa.
Mummin nenä näyttää silloin
jättisuurelta.

Sanon aina mummille,
että ei tarvitse HUUTAA puhelimeen.
Mummi vaan nauraa ja toteaa:
- No ainakin kuuluu sinne kauas!

Mummi ilahtuu aina,
kun soitan hänelle.
Minäkin ilahdun,
kun mummi soittaa minulle.
Vaikka mummi on kaukana,
minusta tuntuu,
että puhelimesta hän on lähellä.
Kummallista, eikö vaan?

Mummi tykkää,
kun lähetän puhelimesta kuvia.
Mummi sanoo, että kuvat ovat aina
ihania yllätyksiä.
Mummin suosikkikuvassa
minä, isosiskoni Lili ja Tassu
istumme laiturilla vierekkäin
ja katsomme auringonlaskua.

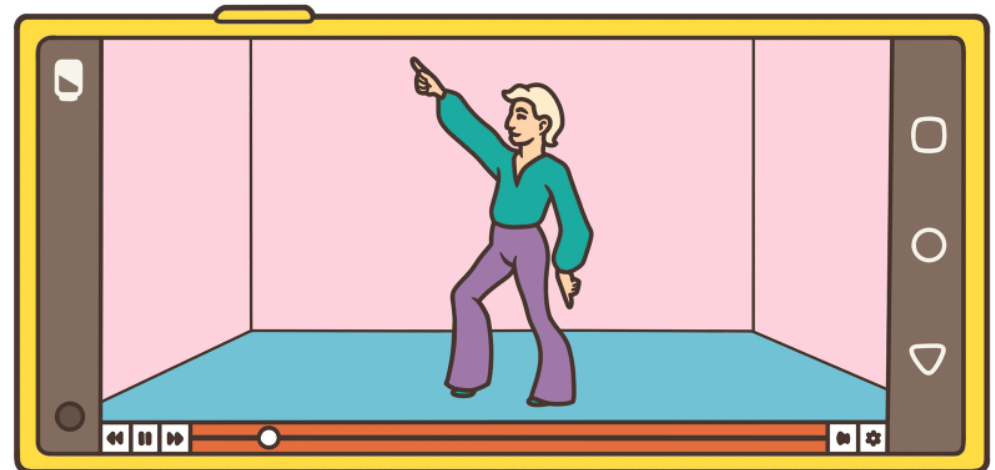

PELOTTAVIA ASIOITA TAPAHTUU

Tykkään katsoa puhelimesta erilaisia tanssivideoita ja kuunnella musiikkia. Katson diskotanssia, hiphoppia, salsaa ja showtanssia.

Päätän, että opettelen uuden tanssin, diskotanssin. Löydän Youtubesta hauskan tanssivideon. Katson sitä monta kertaa ja harjoittelen musiikin tahdissa. Tanssi on nopea ja siinä on paljon askeleita.

Tassu nukkuu sängylläni tyytyväisenä, sitä ei tanssiharjoitukseni häiritse. Mutta sitten tapahtuu jotain pelottavaa.

Kun tanssivideo loppuu,
ilmestyy puhelimen ruudulle äkkiä
ihan toinen video.

Ruudulle ilmestyy iso ase.
Videolta kuuluu ammuntaa ja kirkumista.
Ruudulla näkyy kuvia sodasta.
Sitten ruudulle ilmestyy
hurjan näköinen luuranko.
Joku musta, iso ja pelottava hahmo
ajaa luuranko takaa ase kädessään.
Luuranko kaatuu
ja huutaa ihan karmealla äänellä.
Joka puolella on verta,
ja luurangon silmistä
valuu kamalaa keltaista mönjää.

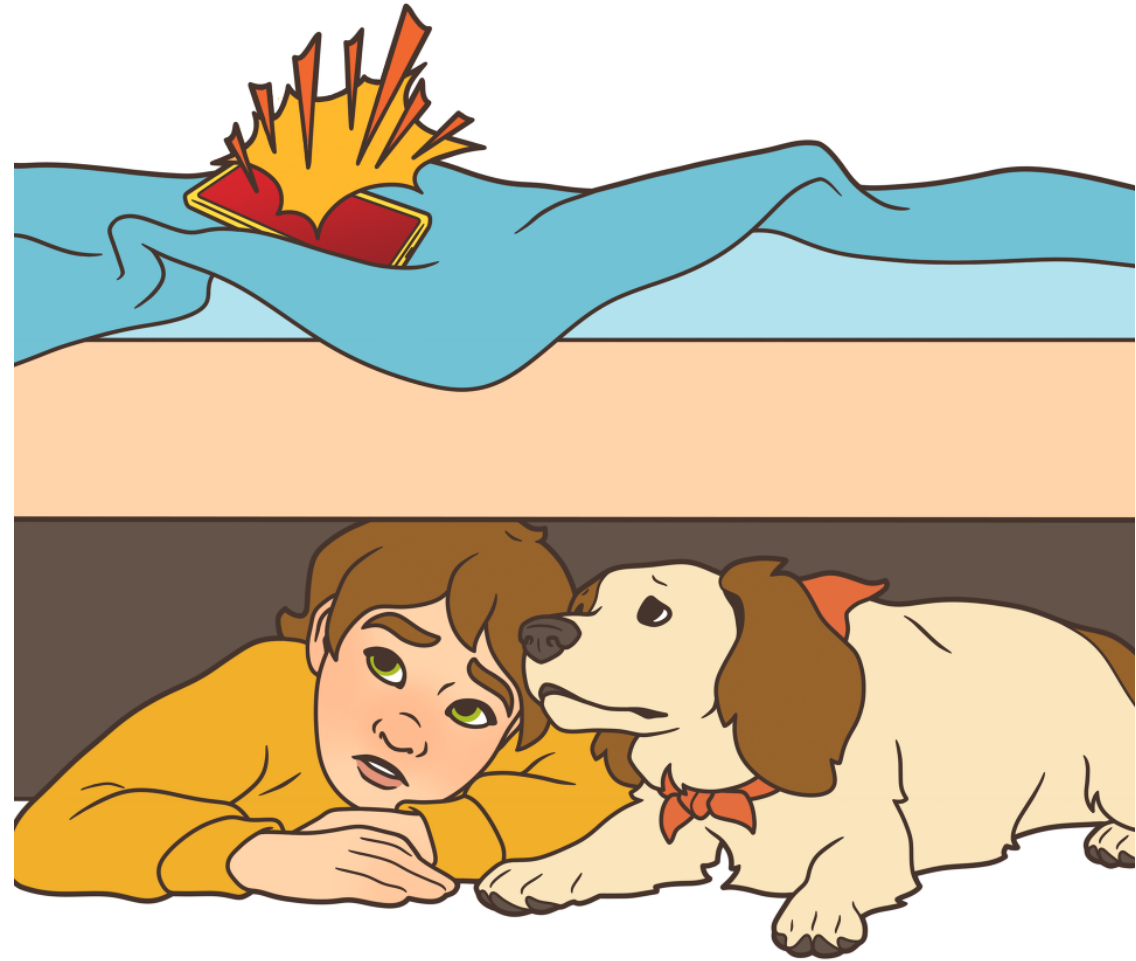
Tuo video on tosi pelottava!

Tassu herää videon ääniin
ja alkaa vinkua peloissaan.
Se hyppää sängyltä
ja ryömii sängyn alle piiloon.
Olen niin peloissani,
että ryömin sängyn alle piiloon
Tassun perässä.
Tunnen, kuinka Tassu vapisee
peloissaan vieressäni.

Video vain jatkuu ja jatkuu.
Kuulen kaikki kamalat äänet sängyn alle.
Laitan kädet korville,
en halua enää kuulla videon ääniä.

Miten äänet saisi loppumaan?

HUONEEN OVI AUKEAA

Siskoni Lili ryntää sisään huoneeseeni.

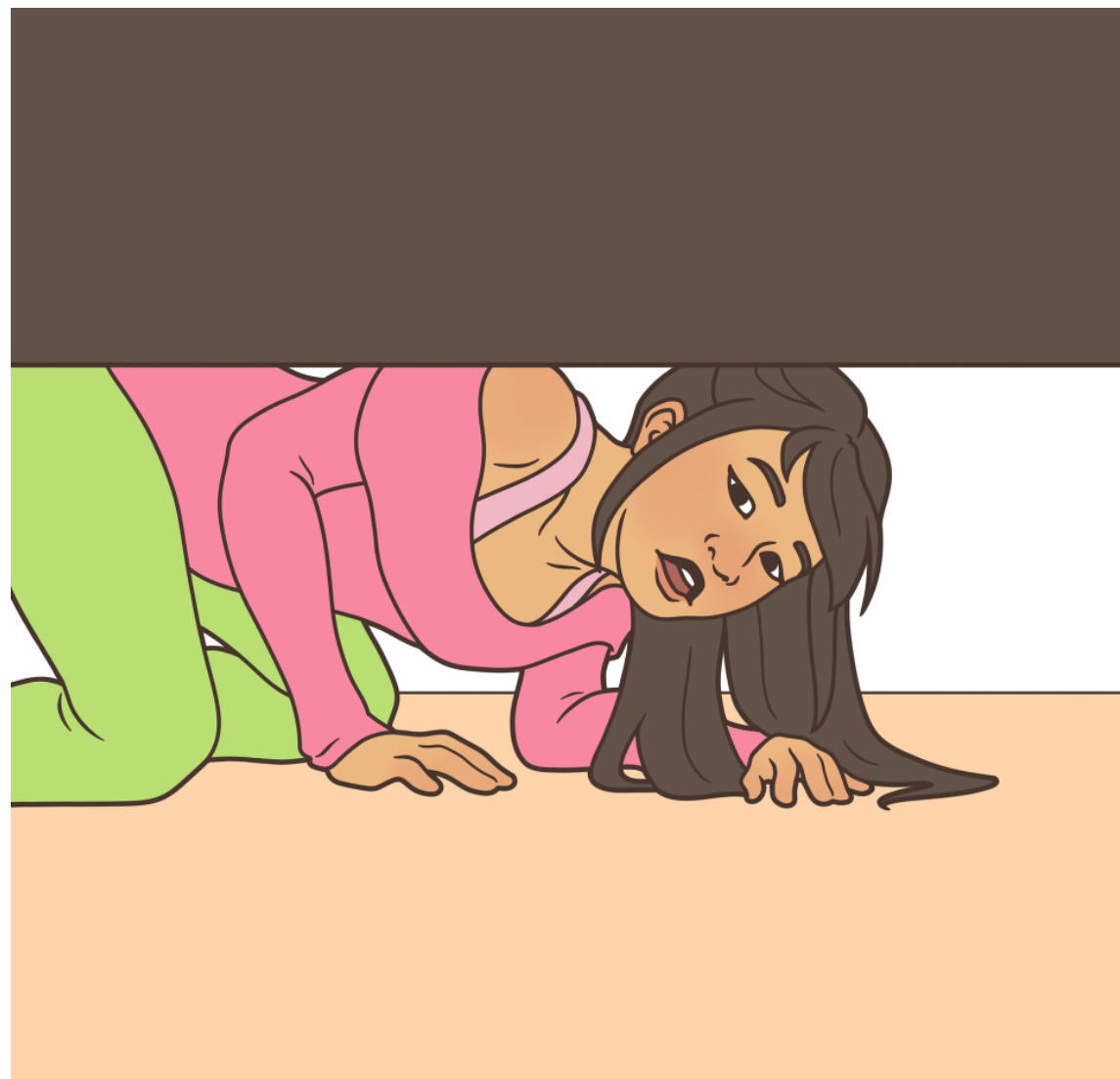
- Mitä ihmettä täällä tapahtuu?
Mistä tuo kauhea meteli kuuluu?
Missä olet, Tuisku? Lili huutaa.

- Täällä sängyn alla.
Minua pelottaa!
En uskalla enää koskea puhelimeeni.
Auta minua! pyydän hädissäni.

Hetken päästä äänet vihdoin loppuvat
ja Lili katsoo sängyn alle.

- Ei hätää, Tuisku, suljin videon.
Voit nyt tulla pois sängyn alta.
Onko Tassu siellä? Lili juttelee minulle.

- Joo, me säikähdimme ihan
kamalasti, sanon.

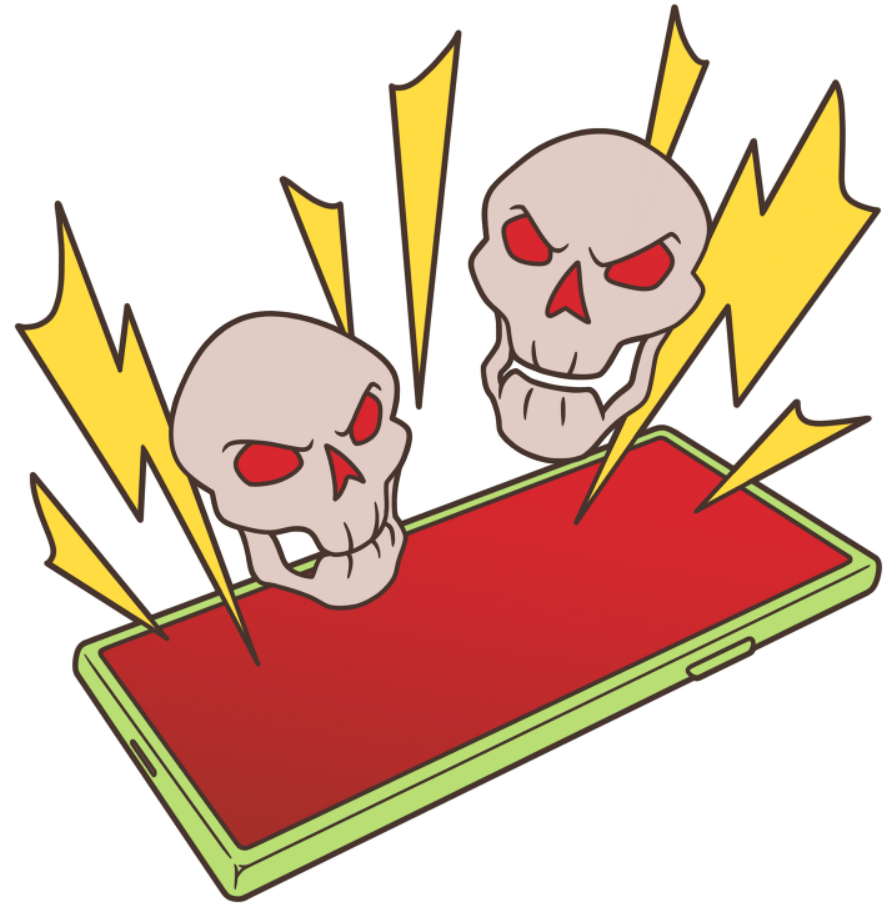
Lili ojentaa kätensä
ja vetää minut sängyn alta.
Istumme sängylle.
Tassu tulee varovasti perässä
ja katselee ympärilleen epäluuloisena.
Sitten se nuolaisee Lilin kättä
ja istuu aivan Lilin viereen.
Tassu on vieläkin vähän peloissaan.
Niin olen minäkin.
Mikä kamala ja pelottava video!

- Enää ei tarvitse pelätä, Tuisku.
Se oli vain video, se ei ollut totta,
Lili lohduttaa minua.
- Mutta se näytti niin todelliselta.
Minä näin sen aseensa, sodan,
luurangon ja veren
ja kuulin ne kamalat äänet,
selitän Lilille.

- Tiedän, että se oli varmasti pelottavaa. Minulle on myös käynyt noin. Katsoin jotain kivaa videota, mutta sitten ruudulle ilmestyi äkkiä joku ihan toinen, pelottava video, Lili kertoo.

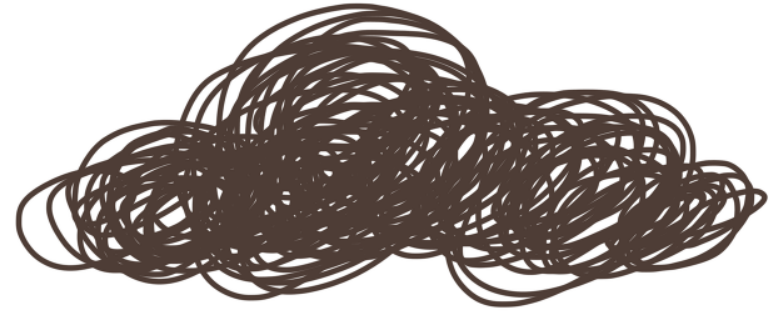
- Mitä sitten tapahtui? kysyn Lililtä.
- Juoksin pois huoneestani ja jätin puhelimen sinne. Olin niin peloissani. Ja olin vielä yksin kotona. Se oli ihan kamalaa, muistan sen vieläkin, Lili kertoo minulle.

- Mitä me nyt teemme? kysyn Lililtä.
- Meidän kannattaa kertoa tästä äidille.
Silloin kun näin sen pelottavan videon,
en kertonut asiasta kenellekään.
En edes äidille.
Asia vaivasi minua pitkään,
Lili kertoo.

- Nyt toimimme toisin,
kerromme asiasta äidille.
Äiti osaa varmasti auttaa.
Ota puhelin mukaan,
ja menemme äidin luokse,
Lili sanoo.

Tassu haukahtaa vieressä.
Se taitaa olla samaa mieltä!

SUUTTUUKO ÄITI?

Äiti on keittiössä ja laittaa ruokaa.
Juoksen äidin luokse
ja rutistan häntä kovaa.

- Äiti, äiti!

Harjoittelin sitä tanssia videolta
ja sitten äkkiä näin ihan kamalan videon!
Siinä oli aseita, sotaa
ja kammottavia ääniä.
Ja luuranko, synkkä metsä
ja niin paljon verta ja jotain
kamalaa keltaista mönjää,
tunnustan äidille.

Mietin, suuttuuko äiti minulle.
Onko se minun vikani,
että sellainen kamala video
ilmestyi ruudulle?
Miksi katsoin sellaista videota?

- Voi Tuisku-parka,
kuulostaa pelottavalta,
äiti vastaa rauhallisesti ja silittää selkääni.
Se tuntuu rauhoittavalta.

Äiti jatkaa:

- Hienoa, että kerrot asiasta minulle.
Sinua pelottaa varmasti vieläkin.
Se video kuulostaa todella kamalalta,
vaikka se ei ole totta.
Auttoiko Lili sinua?

- Joo, onneksi Lili tuli
ja sulki sen kamalan videon.
Ja sitten Lili sanoi,
että meidän täytyy kertoa asiasta sinulle,
tunnustan äidille.

- No siinä Lili teki aivan oikein.
Tärkeintä on,
että pelottavasta sisällöstä kertoo heti
jollekin luotettavalle aikuiselle.
Hyvin toimittu Lili! äiti sanoo.

Lili näyttää tyytyväiseltä.
Onneksi minulla on isosisko,
joka auttaa.

- Ei ole sinun vikasi Tuisku,
että se video ilmestyi ruudullesi.
Sinä et tehnyt mitään väärää,
äiti lohduttaa minua.

Olen helpottunut.
Onneksi äiti ymmärtää.
Minulle tulee turvallinen olo.

- Netissä on paljon myös kivoja juttuja.
Mutta tuollaiset ikävät videot
ovat tosi yleisiä netissä.
Niitä voi nähdä kuka tahansa,
myös aikuiset.
Katsotaan nyt yhdessä sitä puhelintasi
ja sen turvallisuusasetuksia,
äiti sanoo.

Ojennan äidille puhelimeni
ja hän selittää:

- Varmistan nyt, että näin ei käy uudelleen.
Puhelimen sovellukset eivät näytä
sinulle ahdistavia tai pelottavia asioita,
kun turvallisuusasetukset ovat kunnossa.
Silloin puhelinta on turvallista käyttää.

Äiti jatkaa:

- Nyt on kaikki kunnossa,
olen laittanut turvallisuusasetukset
päälle.

Jos näin käy vielä uudestaan,
niin tule heti kertomaan minulle.

Tärkeintä on, että et salaa asiaa
ja mieti sitä yksin.

Silloin asiat vain pahenevat
ja tuntuvat vielä kurjemmilta.

Toiselle kertominen auttaa aina,
niin kuin nyt kävi.

Eikö niin?

Vastaa äidille:

- Aina kannattaa kertoa,
vaikka tuntuu, että ei uskalla.
Tai pelkää, että on tehnyt jotain
todella tyhmää ja toinen suuttuu.
Pelkäsin, että sinä suutut.

Äiti silittää päätäni ja vastaa:

- En suuttunut sinulle.
En myöskään ole vihainen.
Olen iloinen, että kerrot minulle
tällaisesta pelottavasta asiasta.
Sinä et ole tehnyt mitään tyhmää.
Minusta on hieno juttu,
että harjoittelet uutta tanssia.
Kaikki on nyt hyvin.

- Milloin meillä on ruoka?
Voinko vielä harjoitella tanssia
muutaman kerran? kysyn äidiltä.
-Ilman muuta, innokas tanssija,
äiti vastaa.

- Voinko tulla katsomaan? Lili kysyy.
- Tietenkin, se olisi kivaa,
vastaan hänelle.

Onneksi kaikki päättyi hyvin,
ajattelen.
Mitään pelottavaa luurankotanssia
en aio kyllä koskaan harjoitella!
Se on varma.

Tietoa nettiturvallisuudesta

- Ole aina varovainen, kun olet netissä.
- Voit kohdata netissä pelottavia kuvia, videoita tai tilanteita:
- sulje silloin laite ja kerro asiasta heti turvalliselle aikuiselle.
- Aikuisten tehtävä on varmistaa, että laitteet ja sovellukset ovat turvallisia.
- Pyydä aina apua aikuiselta, että käytät laitetta turvallisesti.

- Katso yhdessä aikuisen kanssa, että laitteesi turvallisuusasetukset ovat kunnossa. Ne suojelevat sinua:
- sovellukset eivät näytä sinulle ahdistavia tai pelottavia asioita
- tuntemattomat eivät näe tietojasi tai he eivät pysty juttelemaan sinulle.
- Muista, että noudatat ikärajoja!

Tarina:

Paula Jägerhorn, Opike

Marjaana Hulkko ja Lauri Sundberg, Pelastakaa Lapset ry

Kuvat: *Lotta Oksanen*

Tietolaatikko: *Pelastakaa Lapset ry*

Papunet-verkkopalvelu,
Kehitysvammaliitto ry 2024.

Pelastakaa Lapset
HUIPPULA

Kehitysvammaliitto

